

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 1500.—; pt. particulari Lei 800.—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 500.—. În străinătate Lei 2000.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 20 —

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliclu**

S u m a r u l :

Casa de Păstrare din Săliște. — Verificare și control. — Valută și economii. — Dela „Solidaritatea”: Unificarea legislativă. — Grăbiții... — Bursa. — *Cronica*: Degrevare. Iarba de mare. Colontzare internă. I. B. Misselbacher sen. Aurul. Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung.

Casa de Păstrare din Săliște.

Un act spontan de recunoștință.

Conducătorii actuali ai „Casei de Păstrare” din Săliște, cu ocaziunea intrării în localul ei din nou amenajat precum și a începerii activității sale normale, au ținut să facă o *slujbă religioasă* în birourile din nou aranjate.

Această slujbă s'a făcut în 14 Septembrie a. c., la ziua înălțării Sf. Cruci, de către preoții din localitate în prezența unei asistențe a prietinelor societății.

După terminarea slujbei, asistența la propunerea președintelui societății Ioan D. Bârsan, comerciant în Săliște, a expedit animatorului acțiunii de asanare a „Casei de Păstrare” din Săliște, Consilierului Ministerial în retragere Petre Drăghici, la Sibiu, următoarea telegramă omagială:

„Din prilejul sfeștaniei oficiale azi, invocând dela Tatăl cel ceresc ocrotirea institutului nostru atât de scump Dvs., gândul nostru se îndreaptă plin de recunoștință față de truda neobosită depusă

de Dvs. zi de zi și vă asigurăm că, truda Dvs. ne va servi ca exemplu viu, și la rândul nostru nu vom crușa nimic, ca asanarea de azi să devie mâine o prosperitate economică și națională urmărită și dorită de Dvs.”

Cel onorat de telegrama trimisă, surprins de cinstea ce i s'a făcut și plăcut impresionat, dorește pe calea publicității să mulțumească pentru sentimentele de simpatie dovedite cu această ocazie.

Dânsul în curs de peste 15 ani, a ținut aprinsă făclia de luminare a cărării ce era cuprinsă de bezna întunericului, ce copleșea sufletele celor jigniți și păgubiți.

Cu ajutorul lui Dumnezeu și cu sprijinul oamenilor buni și de bine, cu mari jertfe „Casa de Păstrare din Săliște” s'a asanat și cu concursul binevoitor al băncilor „Albina” din Sibiu și „Banca Centrală pentru Comerț și Industrie” din Cluj-Turda, își reface capitalul inițial de Lei 5.000.000.— și ajutată în mod eficace de Banca Națională a României, își reîncepe activitatea ei întreruptă pentru un timp destul de îndelungat.

Fie ca Duhul Bun, care a sălășluit între zidurile biroului societății în vremuri bune, precum și în cele de grele încercări, să încălzească și pe viitor pe administratorii și censorii so-

Tăcerea ta salvează mii de vieți.

cietății, ca aceștia să-și împlinească cu aceeași râvnă îndatoririle lor, de care au fost conduși totdeauna și antecesorii lor.

Verificare și control.

Folosul lucrărilor de control și de verificare răsplătește cu prisosință timpul și osteneala acelor cari le fac. Dată fiind importanța și utilitatea lor, iar principiile de revizie fiind înscrise pe drapelul acestei reviste chiar dela începutul activității sale, aici ne interesează astăzi numai partea care prisoșește peste cunoscutele rezultate imediate ale operațiilor înscrise în fruntea acestui articol.

De fapt, rezultatele acestor lucrări pot fi numai de două feluri: sau *consonante*, sau *divergente* față de obiectul controlat, adică rezultă sau exactitatea, sau eroarea, abaterea, nepotrivirea.

În cazul prim, certitudinea exactității produce satisfacția legitimă a recunoașterii adevărului întemeiat pe principiul dovezilor concludente, adevăr, care servește apoi drept temelie sigură la continuarea activităților economice.

Dacă însă operațiunile de verificare și de control scot la iveală vreo diferență între cifrele sau lucrările exacte și cele eronate, — diferență care se numește de obicei eroare, abatere sau nepotrivire — urmează neapărat rectificarea, repararea sau completarea lucrării în suferință. În atelier lucrătorul simplu va bate drept un cuiu strâmbat; în uzină operatorul va înlocui șurubul cel rău cu altul de calibru și profil potrivit, în tipografie zețarul va face corectura literilor exacte, la piață cumpărătorul va reclama diferența banilor scăpați din rest și va pretinde banii plătiți de două ori, în timp ce casierul își va face și el proba pieselor plătite sau primite, lichidatorul va verifica titlurile, mecanicul ceferist va revizui locomotiva și garnitura, în sfârșit în orice birou comercial sau bancar contabilul va parafa și va recalcula. Nimic, dar absolut nicio lucrare și niciun obiect nu trebuie să scape necontrolat, neverificat, într-o gospodărie conștientă: nicio ușă rămasă neînchisă, nicio cifră ne la locul ei, niciun punct din program neexecutat la timp. Totul este verificabil și controlabil.

Să rămânem însă numai la erorile cifrabile.

Este adevărat, că din punctul de vedere al rectificării unei erori, de ex. de 600 Lei, este absolut indiferent, dacă eroarea provine din scrierea și citirea eronată a unei cifre de 8 dela locul sutimilor, cifră care era aruncată pe hârtie în forma unui cârlig de 2, sau dacă era o socoteală greșită, sau dacă cineva a dictat sau a copiat de aiurea. Rectificarea greșelii de 600 Lei este tot atât de obligatoare, fie pentru motive de morală sau de echitate comercială, fie pentru pretențiile legale ale Codului civil sau penal.

Cu toate acestea, o cercetare obiectivă a cauzelor și împrejurărilor exacte pentru ce și cum a greșit operatorul tocmai așa și nu altfel, este tot atât de importantă ca și determinarea cifrelor exacte. În rezultatele principiilor ale acestor cercetări rezidă profitul nebănuț al *studiului erorilor*,*) deoarece acesta arată gospodarului, stăpânului sau conducătorului întreprinderii, căile și mijloacele preventive și măsurile de precauțiune și de prevedere pentru preîntâmpinarea și înlăturarea unor eventuale serii de erori posibile în viitor pe lângă condițiuni circumstanțiale similare. Iar din aceste puncte de vedere nu mai este indiferent, dacă eroarea de 600 Lei a fost săvârșită de lichidator cu intențiune, sau din neatenție, din distracție sau din grabă, din necunoașterea sau din neînțelegerea chestiunii, fiind indus în eroare de altcineva, sau pentru că la copiat s'a uitat oblic la două cifre vecine pe care le-a inversat și așa mai departe.

De aceea colecția erorilor motivate este foarte utilă atât pentru cazurile speciale, cât și în general pentru concluziile teoretice științifice. Între acestea, cea mai importantă concluzie rezultând din studiul erorilor este fără îndoială demonstrația logică și plauzibilă despre *existența și funcțiunea averilor economice spirituale*.

Căci toate erorile sunt capabile atât de o măsurare cantitativă, cât și de o clasificare calitativă. Ori, atributul din urmă este de natură psihologică, până când cel dintâiu aparține domeniului material-fizic. Iar dacă *factorul psihic acționează asupra materiei în mod greșit*, însemnează, că în mod normal ar putea să lucreze în mod corect. Deci factorul psihic trebuie recunoscut în calitatea sa necontestabilă de *avere spirituală economică*.

Iată aici câteva din momentele psihice, cari produc erori, momente stabilite în cursul

*) Fără nicio aluzie la teoria erorilor prezentată de matematicianul Gauss prin legea patratelor minime ale abaterilor.

unei îndelungate experiențe practice și depuse într'o colecție de peste 60 de categorii de erori. În știința psihologiei s'ar putea atribui unor facultăți sau funcțiuni psihice, dar în economie ele determină în mod hotărât anumite averi economice comensurabile, dela cauză la efect.

Le cităm aici deocamdată deavalma, dar, firește, cu caracterul lor negativ, ca *motive generatoare de erori*. Valorile pozitive se vor înțelege și se vor exprima prin noțiunile contrarii.

Câteva din acestea sunt următoarele:

1. Conștiința este absentă dela apelul realității momentului;
2. Ochiul privește, dar nu vede;
3. Lucrările se repetă mașinal din obișnuință;
4. Comoditatea tronează pe un șablon convențional sau tradițional;
5. Neglijența se ascunde după diverse paravane frumoase;
6. Sistemul nervos este obosit printr'o încordare îndelungată;
7. S'a suspendat autocritica, autocontrolul;
8. Grăbita accelerare a lucrărilor parțiale în vederea atingerii țelului final;
9. Dispariția întâmplătoare a unui obiect dintr'o grupă mai mare;
10. Lucrătorul nu ține seamă de colaboratorii săi, de ex. scriind nelegibil din orice motiv;
11. Influența cifrelor vecine egale sau repetate;
12. Se pierde multe sfărmituri la rotunjirile de cifre;
13. Obiectele își schimbă rolurile în fața operatorului;
14. Omul sare peste prezent dorind să prindă mai repede viitorul;
15. Omisiunea din uitare;
16. Dubietatea în ce privește direcția lucrărilor la o răspântie;
17. Lipsa de înțelegere la continuarea unor lucrări întrerupte de unul și reluate de altul;
18. Lipsa de cunoaștere a fondului substanțial;
19. Invizibilitatea orizontului general;
20. Iluzia optică;
21. Acoperirea atenției și a gândirii prin vâlul obișnuinței;

22. Lucrările gravitează toate spre centrul de interese ale autorului erorilor;
23. Se inversează situația de drept cu cea de fapt;
24. Inducerea și autoinducerea în eroare;
25. Inversarea unei ordine programatice obligatorii;
26. Întârzierea unei lucrări;
27. Lunecarea pe panta cauzalității care leagă o eroare de consecințele ei;
28. Intenția de a face un rău, o pagubă;
29. Prezumția de a ști totul, chiar și lucrurile necunoscute;
30. Incâlceala unei situații complexe;
31. Imprudența sau lipsa de prevedere a consecințelor;
32. Recidiva;
33. Observația superficială, necontrolată.

Cam aceasta ar fi o parte din materia brută, care trecându-se prin filiera analizei și a sintezei științifice ne-ar conduce în rezultat final la o formulă, care va putea cuprinde toate fenomenele pomenite mai sus, precum și celelalte, specii aparținând aceluiași genuri, formulă concludentă de altfel cu legea lui Pythagora: „βονλευδον δε πρό έργον“ adică: *consultă-te înainte de a lucra*.*)

Concluzia ar fi următoarea:

Omul, ca subiect economic este obligat să acționeze totdeauna în mod conștient atât sub raport subiectiv cât și obiectiv. Contrar, săvârșește o eroare exploatabilă economică și se degradează însuși la nivelul unui obiect economic, bun de exploatat prin alții mai deștepți.

Valoarea negativă generală fiind *inconștiența, averea pozitivă este: conștiința* cu toate componentele și derivatele ei.

Toate acestea sunt determinabile ca părți din patrimoniul economic spiritual care s'a dat și se dă fiecărui subiect economic, fie individ, fie colectivitate.

Ori, asemenea valori imateriale sunt apreciate pe deplin numai în doctrina economică populară și creștină, care le mai numește și *averi pe cari moliile și rugina nu le strică, nici hoții nu le caută să le fure*.

V. VEAICU.

*) Vezi „πυθαγορικά χρήσα ἐπη“ — Versurile de aur ale lui Pythagora în Antologia poezilor greci de Diels pg. 186, versurile 25—31, traducerea de Irineu, Mitropolitul Moldovei și Sucevei. Editura Casei Școalelor.

Valută și economii.

Caracteristica vremurilor de război este scumpetea. Banul își pierde puterea de cumpărare și mărfurile devin tot mai rare. Aurul și argintul dispăreau din circulație și statul e obligat să ia măsuri excepționale pentru apărarea valutei.

Economiștii zilelor noastre au și rupt cu vechile tradiții, și au stabilit criteriul nou de reglementare al schimbului. Inceputul cu încetul capitalul în formă de ban a dispărut din trinitatea clasică: capital, muncă și materii prime și a rămas numai munca și materia. Aurul a fost deșertat de înălțimea ce ocupa în calitate de măsurător de valori, și a fost înlocuit prin măsuri de organizare economică. De fapt, și în țările cu valută forte, statul a fost silit să reglementeze artificial producția și consumația, pentru a frâna deprecierea banului. Și aici aurul încetează a mai funcționa ca măsurător de valori, îndată ce panta cuprinde publicul, și are tendința nestăvilită de a plasa banul în mărfuri și alte bunuri. Acoperirea în aur nu mai e suficientă și autoritatea sistează convertibilitatea bancnotelor și caută să mențină nivelul prețurilor prin prohibirea exportului de metale nobile și alte măsuri autoritare.

După războiul din a. 1870/1 dintre Germania și Franța, a urmat o epocă lungă de pace și popoarele s'au obișnuit cu o stabilitate a banului. Convenții internaționale monetare, cum a fost Unirea Latină, au contribuit la o menținere a siguranței. Cu atât mai nedumerit a rămas publicul după primul război mondial, când își vedea capitalul trosându-se, și sta neputincios în fața inflației și deprecierei banului. Încă nu se aflaseră remediile care ar fi putut salva situația.

S'a observat, căci era doar evident, că în decursul războaielor producția bunurilor e în scădere. Multe brațe trebuie să apuce armele, și multe fabrici care lucrau pentru consum general, trebuiau puse numai în serviciul armatei. Mărfurile se împușnează pe piețe și prețurile lor e în continuă urcare. Salarele nu mai sunt suficiente pentru alimentarea familiei, și aceia care din simț de economie și au format un capital oarecare, scot dela bănci depunerile lor pentru a le folosi drept expedient pentru existență. Cine nu are economii, se împrumută. Întreaga mișcare economică ia un aspect de criză și decadență. Statul se sesizează de această situație, căci nu este admisibil să o tolereze cu brațele în sân, nici din punct de vedere social nici politic. Urmează o reglementare a pieței, o raționalizare a producției și o raționare a distri-

butiei de altminte, mărfuri etc. Uneori cu succes, alte ori fără succes, la orice caz se angajează o luptă socială cu un rezultat final nestigur.

Statul în sine, nu poate opera cu succes, dacă nu este sprijinit de public. Acesta de obicei e nedisciplinat — mai cu seamă la noi unde nu s'a făcut școală în această privință — nu are încredere în măsurile ordonate, umblă de capul lui și puștin îi pasă dacă din lipsă de raționare veștinul moare de foame; lucrul principal e, ca lui să-i meargă bine. Plătește orice preț — dacă are bani — fără să cugete că prin aceasta împiedică măsurile guvernului și nesocotește folosul obștesc.

Și cu toate acestea sunt cazuri când chiar și acela cu parale multe, nu poate cumpăra de ce are nevoie, fiindcă nu se găsește. Din punct de vedere general economic, și și al său propriu, ar fi de dorit ca banul acesta devenit momentan nefolosibil pentru scopul propus, să-l depună la bancă, pentru a-l avea atunci, când obiectul sau marfa dorită, ar apărea iarăși pe piață. Căci așa e; se produce puștin, și numai în intervale. Așteptăm săptămâni și luni, pentru ca marfa de care avem nevoie, să apară pe piață. Ce simț plăcut avem atunci, când putem ridica suma necesară din liretul de economii, unde am depus între timp contravaloarea mărfurilor pe care la timpul său nu le-am putut cumpăra. Dacă toată lumea ar face la fel, ar crește și disponibilul de numerar al băncilor, banul ar rămânea în circulație și ar contribui la un minus de inflație. Este doar în interes obștesc ca fiecare să sprijine după puterile sale intențiunile de bună gospodărie ale statului, căci o depreciere a monetei este o pagubă pe care tot noi o suportăm.

Nu este deci o vorbă de prisos, dacă publicul e îndemnat să economisească, și să ducă economiile sale la bancă. Dacă publicul ar fi de fapt înțelegător pentru un astfel de procedeu, în curând s'ar acumula disponibilități monetare așa de importante, încât la încheierea păcii deficienții disponibilităților ar putea să cumpere sub condițiuni cu mult mai favorabile decât în cursul războiului. Ar trebui numai, ca deponentul să-și păstreze ferm banul destinat pentru o cumpărătură pe care acum nu o poate face, fiindcă marfa respectivă nu se găsește pe piață, pentru vremuri mai normale când cumpărătura se va putea face. În felul acesta s'ar putea promova și din partea publicului acțiunea de dirijare a economiei care are de scop o stabilitate a valutei. Acțiunea aceasta a colectivității este un interes de primul rang al ei însăși, căci o prăbu-

șire, sau chiar numai o răutățire a valutei înseamnă o sărăcire generală.

Dacă publicul e îndemnat să facă economii, atunci — după cele de mai sus — nu trebuie să se creadă că această acțiune e numai în interesul băncilor, ci e un interes obștesc. Prin acumularea unor potențe de cumpărare se stimulează spiritul de economie care nu e numai imperativul zilelor prin care trecem, dar e baza de totdeauna a economiei naționale și bunăstării individuale.

În plus, prin economii ne întărim nu numai poziția socială de azi, dar pregătim calea și pentru deslegarea problemelor economice postbelice, și dacă colectivitatea aduce o înțelegere în această materie, atunci am ajuns la obiectul esențial al noului ordin politic care combate egoismul excesiv individual, pentru a da loc unei concepțiuni mai largi al folosului obștesc.

Azi trebuie să între în conștiința fiecăruia faptul, că trăim vremuri excepționale și că cetățeanul are față de colectivitate obligațiuni cu mult mai numeroase ca în vremuri normale. Ne amenință primejdiile din toate părțile. Grantzele le apărăm cu arma în mână, dar instituțiile noastre sociale le putem apăra numai observând o solidaritate înțelegătoare între toți componenții sociali.

MERCATOR.

Dela „Solidaritatea“.

Unificarea legislativă.

Formele actelor juridice.

În urma punerii în vigoare a legislației civile și comerciale române în Transilvania și Banat, dăm băncilor noastre unele lămuriri cu privire la formele de redactare a diferitelor acte (înscriseuri) de împrumut.

Sub raportul formal vom deosebi dela început două categorii de acte și anume:

A) Actele autentice.

B) Actele sub semnătură privată.

I. Conform legăturilor extinse precum și a celor menținute, dar în special în urma circularii Ministerului de Justiție publicată în ziarul Argus Nr. 9106 din 8 Septembrie 1943, în Ardeal se consideră act autentic, actul redactat de notarul public potrivit normelor și formalismului prevăzut în Legea Notarilor publice care a fost menținută.

În consecință în toate cazurile, când Codul Civil Român cere act autentic, vești grăbiți ca actele referitoare în care este interesat institutul

D-voastră să se redacteze de către și să se perfecteze în fața notarilor publice.

După cunoștințele noastre actele pentru a căror valabilitate se cere neapărat formă autentică sunt:

a) Convențiunile prin care se înstăue o ipotecă;

b) Cesiunea unei ipoteci;

c) Radierea unei ipoteci;

d) Absolut toate donațiunile.

II. În ceea ce privește actele sub semnătură privată se vor observa strict următoarele reguli generale:

1. Nu se mai cere semnătura a lor doi martori, dar când actul este redactat de avocat, acesta va semna ca redactor al actului și pentru identitatea părților folosind formula: „redactat și certifice semnătura părților“.

2. Actele sub semnătură privată trebuie făcute în atâtea exemplare originale, câte părți cu interes contrar sunt. Se va introduce deci în fiecare exemplar la sfârșitul actului următoarea formulă: „Prezentul act s'a încheiat în... exemplare, din care s'a predat un exemplar lui XU, un exemplar lui NN, iar un exemplar a rămas în păstrarea avocatului..... din.... redactorul actului“.

3. Actul sub semnătură privată prin care o parte se obligă către alta să plătească o sumă de bani, trebuie — dacă nu e scris de mână celui ce se obligă — să aibă înainte de semnătură clauza „bun și aprobat pentru suma de Lei.... adecă Lei.... (în litere)“ și apoi să iscălească.

4. De asemenea actul trebuie să aibă dată certă. Aceasta se poate obține prin prezentarea actului la o autoritate publică cum ar fi Judecătoria, Tribunalul, Administrația Financiară, Notarul public, etc.

Actele sub semnătură privată care obțin mai des în comerțul de bancă ar fi:

a) Contractele de împrumut pe gaj de mărfuri;

b) Contractele de împrumut pe gaj agricol;

c) Contractele de împrumut cu gaj de titluri sau alte valori;

d) Contract de deschidere de credit în cont-curent;

e) Contract de împrumut cambial;

f) Contract de împrumut garantat cu cesiune (gajarea unei creanțe);

g) Simple obligațiuni de plată;

h) Contractele de vânzare-cumpărare;

i) Contractele de închiriere;

j) Contractele de transport și căraușie;

Toate aceste acte vor putea fi desigur combinate într'unul singur, și se vor putea face respective perfecta ca acte sub semnătură privată. Ele se vor încheia însă totdeauna sub formă autentică (în modul deja arătat), de câte ori conțin constituirea unei ipoteci, cesiunea unei ipoteci sau o donațiune, cu un cuvânt de câte ori în act se vor introduce dispozițiuni pentru valabilitatea cărora Codul Civil român cere act autentic.

La convențiunile și împrumuturile garantate cu gaj veți observa pe lângă normele deja arătate, ca banca (creditorul) să intre efectiv în posesiunea obiectelor și mărfurilor constituite drept gaj. La redactarea unui act de împrumut de această natură veți ține totdeauna seamă de dispozițiunile cuprinse în art. 478 și următorii din Codul Comercial român, aplicându-le după cum este cazul.

Precizăm, că pentru a fi gajul efectiv, mărfurile sau obiectele gajate trebuie să fie deposedate sau într'o magazie proprietatea băncii, sau într'o magazie pe care banca o închiriază. Închirierea se va stabili totdeauna printr'un act separat vizat și de Administrația Financiară.

Gajarea acțiunilor pentru a fi valabilă se va face prin transferul acțiunilor în registrul acționarilor „pentru cauză de garanție“. În acest scop de câte ori acordați un împrumut garantat cu gaj pe acțiuni, actul de împrumut se va prezenta societății respective pentru efectuarea transferului, împreună cu acțiunile.

La actele de vânzare-cumpărare veți ține în special cont de regulile stabilite în regulamentul cărșilor funduare, care vă este cunoscut, respectând natural întocmai toate dispozițiunile referitoare la actele sub semnătură privată.

Vă atragem atențiunea, că forma și condițiunile în care sunt încheiate atât actele autentice cât și actele sub semnătură privată, trebuie strict observate ca să orice omisiune în privința aceasta poate atrage nulitatea actului.

Desigur spațiul unei circuli nu ne permite de a dezvolta mai pe larg conținutul fiecărui act de împrumut, și de sigur pe lângă normele ce vă comunicăm prin prezenta se vor mai voi și altele. Drept aceea Vă rugăm ca toate cele arătate mai sus să nu le considerați ca definitive, practica va fi aceea care le va desăvârși.

Vă stăm cu plăcere la dispoziție pentru orice nedumerire sau greutate ce ați întâmpina.

Grăbiții...

Să fie oare adevărat că războiul a intrat în faza lui finală numai pentru simplul motiv că prea mult se vorbește de pace?

Nu sunt nici strateg și nici profet ca să pot anticipa cu certitudinea de a nu fi desmințit de evenimentele care se succed cu mare ușeală.

Știu însă un lucru, că războiul actual a creat multora posibilități de câștig nebănuite și nici măcar visate vreodată. Și mai știu că aproape toți din acești indivizi pe care gurile rele îi numesc „proștorii“ sau „imbogățiii“ de război, au folosit la maximum împrejurările de acum păgubind atât statul, ceea ce e mai mult decât erimă ordinară, și de altă parte exploatand fără cruțare pe consumator, contribuabil, cu un cuvânt întreagă colectivitatea.

Problema îmbogățirilor de război, a revizuirii averilor acumulate de aceștia așa cum știm cu toții, se va pune în discuția publică cândva. Acum nu mă interesează această chestiune.

Constat însă ceva nou la indivizii respectivi. Asta de foarte scurt timp. Sunt foarte grăbiți. Și culmea ironiei, îi preocupă deaproape interesul colectivității, îmbunătășirea stării populației dela noi, pe care vor cu tot prețul sacrificiului lor să o ajute.

Cum? Foarte simplu.

Să-l creze industria, fabrica, al căror unic scop să fie producerea de bunuri de întâia necesitate (înțelegeți dumneavoastră, să fie ceva ce merge și în timp de pace) pe care să le pună la îndemâna consumatorilor cu prețuri „avantajoase“, susțin ei.

Teribilă dragoste spontană și frumos, ce-i drept, interesul purtat colectivității de acești grăbiți indivizi.

Numai că realitatea e alta.

Oamenii aceștia urmăresc cu totul alte scopuri, care nu au nimic comun cu binele obștesc. Iar graba manifestată, în secret, are alt înțeles.

Dau aici un extraordinar exemplu care caracterizează cum nu se poate mai bine mărimea, volumul, sau dacă vreți capacitatea „afacerismului“ înregistrat în cele mai grele zile pe care le-a trăit poporul nostru.

Mi-a fost arătat trecând pe stradă liber, de curând, un individ care nu inspira nicio încredere, dar care a deținut vreme îndelungată o funcție oare care în administrația publică.

Până aici nimic deosebit.

Acest individ însă, dela o vreme încoace, pare foarte grăbit. L-a prins peste noapte dragostea de neamul lui și lute și de grabă vrea să-l fericească. Omul nostru nu a fost în război

și nu a primit nicio decorație, deci nu a avut posibilitatea să bine merite dela națiune. Și ca să nu plardă ocazia se grăbește.

În acest scop a intrat în legături strânse cu câțiva evrei, cărora le-a cerut, nici mai puțin, dar să caute să „inventeze” ceva, ceva până acum necunoscut, o industrie, o fabrică, în sfârșit orișice, numai să fie și puțin, puțin de tot, rentabilă investiția.

Bine, bre, i au răspuns interlocutorii, dar așa ceva costă mult.

Nicio grijă. Toate cheltuielile eu le suport.

Să mai continui? Nu are rost.

Am căutat ca prin acest caz, să arăt că mintea noastră nu poate concepe extraordinarele (ca să nu spun ordinarele) afaceri pe care le-au făcut toți profitorii acestui războiu.

Mă întreb acum, oare graba acestor indivizi nu trădează o pace aproplată?

Nu mai vitorul ne-o poate dovedi.

Dar „grăbiții” actuali sunt de multe feluri. Dacă-i urmărim bine vom constata la fiecare pasuri variate. Astfel unii care nu mai au ce face cu banii strânși își cumpără și se plimbă cu motoceletele, deși poate pe piață dispun — în mod camuflat, natural — de unul sau chiar două taxuri. Ca și când mașinile și motoceletele nu ar fi de mare folos neamului, în altă parte.

Nu fac, doamne ferește, aluzie la nimeni. Citez numai, la întâmplare, unul din faptele diverse nenumărate găsite în activul „grăbiților” de azi.

ION OPRÎȘ.

Bursa.

Deriziunea despre unele despăgubiri pe care statul ar voi să acorde industriei petrolifere pentru pagubele suferite în prezentul războiu, au provocat oscilațiuni de curs în acest sector care însă s'au soldat fără de nicio ameliorare a cursurilor. Cauza a fost, că intențiunea nu a fost pusă în aplicare.

Rentele s'au dovedit a fi și mai departe cele mai ferme hârții, pe când acțiunile au stagnat și mai departe. Bancarele au fost cu totul neglijate. Evenimentele politice nu au avut repercusiuni apreciable asupra Burselor. Poate că a contribuit la menținerea calmului pentru deruta Italtel, și apelul pe care l-a făcut comitetul Burselor, ca deținătorii de efecte să se abțină dela vânzări și să aștepte evoluția politice internaționale. Posibil că acest avertisment să fi avut de scop și abținerea dela speculațiuni ilicite.

Activitatea bancară s'a desfășurat normal și ritmul afacerilor merge paralel cu terminarea

transacțiunilor în legătură cu recolta și cu reînceperea circulațiunii comerciale după vacanțe.

Transacțiunea financiară cea mai apreciată a fost împrumutul de 400 mil. Lei acordat de „Creditul Național Industrial” la 15 marți întreprinderi de încălzăminte. În schimbul acestui împrumut, întreprinderile s'au obligat a produce până la 15 Octombrie a. c. circa 400 mii pârcehi de încălzăminte de ptele.

Investițiile în obiecte imobiliare continuă a fi în urcare, dar se observă și o acumulare de disponibilități la bănci, în depuneri și cont curent. Fenomenul acesta arată o încredere crescândă în bănci, dar totdeodată un semn, că piața e saturată de capitaluri, și că detentorii de capitaluri preferă un plasament sigur cu câștig mic, unuia cu câștig mare dar nesigur. E o însănoștire a mentalității publicului.

Vremea favorizează temporizare în achiziționare de îmbrăcăminte nouă, așa că în piața textilelor se observă o stagnare. Afară de aceasta și prețurile sunt de atare încât ele pot fi plătite numai cu mari eforturi bugetare familiare.

Randamentul agriculturii s'a mai ameliorat la porumb în special în Moldova și Basarabia. Păioasele au dat în general un randament satisfăcător.

Dăm mai jos un tablou comparativ al cursurilor.

	Cursul la începutul lunii Ianuarie 1943.	Cursul la 23 Sept. 1943.
Inzestrarea mari	Lei 73.50	70.75
„ mică	67.—	65.—
Reîntregirea	63.25	63.75
B. N. R.	17.000.—	16.000.—
„Albina” Sibiu	500.—	555.—
Banca C. lt. Rom.	430.—	610.—
„ Românească	1.175.—	840.—
„ de Sc. a Rom.	500.—	520.—
Astra Română	5.250.—	3.650.—
Creditul Minter	1.880.—	1.160.—
I. R. D. P.	655.—	505.—
Gaz Metan	2.950.—	3.375.—
„Mica”	1.770.—	1.280.—
„Reșița”	1.650.—	1.350.—
Creditul Industrial	1.425.—	1.175.—
S. R. D.	4.800.—	2.800.—
S. T. B.	4.650.—	1.975.—
Telefoane optate	2.400.—	2.150.—
Nitrogen	1.760.—	1.210.—
„Gătea”	1.450.—	1.420.—
Radio vechi	—	1.400.—
„ purt	—	1.575.—
Steaua Română	—	1.875.—
Banca de Cr. Rom.	—	455.—
„ Com. Rom.	—	610.—

E. V.

Adevărul nu se spune în șoaptă, deci, cine pleacă urechea la șoapte acela aude numai minciuni

CRONICA

Degrevare. Printr'un Decret-Lege publicat la începutul lunii Septembrie a. e. s'a adus o degrevare însemnată contribuabililor cu veniturile impozabile până la 500 mii Lei anual.

Reducerea este de 7%, adică se vor impune în loc de 32%, cu o cotă de 25%.

*

Iarba de mare. Lipsa unor materii prime pe care o aduce cu sine războtul, au îndreptat atenția specialiștilor și asupra unor plante cărora până acum nu li s'a dat nicio importanță deosebită. Așa e și cu iarba de mare care se găsește în cantități enorme în toate mările. A trebuit să vină o eriză intensivă în domeniul alimentar pentru ca oamenii să se ocupe și de ea. Țările nordice nu au produs niciodată în vremurile moderne atâtea cereale ca să-și poată acoperi nevoile alimentare. Norvegia, Danemarca, Suedia, Finlanda, au importat mari cantități de cereale panifante, mai cu seamă din țările de peste Ocean. Azi sursele acestea alimentare sunt blocate de beligeranți, și populația e nevoită să caute alte posibilități de hrană. Chimistii s'au pus pe lucru, și s'a constatat că modesta iarbă de mare, nepusă la un tratament corăspunzător, poate furniza o făină foarte potrivită pentru nutreț, dar și ca un amestec nutritiv în făina obișnuită de pâine. Corpul omului are nevoie și de anumite minerale și vitamine pentru funcțiunile sale vitale. Iarba de mare conține aceste ingrediente în măsură mare.

Cu prilejul cercetărilor s'a mai constatat că iarba aceasta conține arome care pot fi folosite cu succes la fabricarea de săpunuri, la pregătirea de marmelade, conserve și articole cosmetice. Din fibrele ei se pot fabrica ștofe pentru haine impermeabile, apoi celuloză, ba chiar și mătăsă.

*

Colonizare internă. După schimbul de populație efectuat în Dobrogea, au devenit disponibile 139 000 ha arători cu 14.275 gospodării. Terenurile aceste sunt destinate colonizării, și este

astfel contemplat ca fiecare colonist să primească cel puțin 10 ha arători plus curte.

În Basarabia de Sud se proiectează colonizarea soldaților care au servit pe front. Aici stau la dispoziție pentru acest scop circa 300.000 ha. arători și pășuni. Se vor înființa pentru cavalerii ordinului „Mihai Viteazul” 11.000 gospodării fiecare cu 16 ha, și 630 gospodării cu 25 ha. Natural, că în legătură cu colonizarea se vor construi și locuințe cu accesoriile cuvenite. În Dobrogea de Nord se vor construi 1200 locuințe noui, și se vor repara alte 1300. Pentru executarea lucrărilor s'a înființat un fond deocamdată de 70 mii Lei. Construcția unei case și a accesoriilor e contemplată azi la 500 mii Lei.

*

I. B. Misselbacher sen., firmă de coloniale din Sibiu, binecunoscută în tot Ardealul, își serbează anul al 125-lea al existenței sale. Iată un exemplu frumos de muncă, cinste și perseverență pe care o recomandăm tuturor Românilor, dacă vorim ca și noi să luăm parte activă în comerțul acestei părți de țară. Nu este un lucru de toate zilele o antversare de felul acesta, și am vrea să avem și noi firme cât mai multe de această durată. Actualii conducători ai firmei pot privi cu o justificată mândrie la opera înfăptuită în decursul acestei lungi epoci.

*

Aurul. Societatea minieră „Mica” a produs în semestrul I 1943, 1.072 kg. aur fin, față de 1000 kg. din anul trecut.

*

„Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung adică „Institutul german pentru cercetări economice” în căutarea de noi posibilități de existență pentru populația mereu crescândă a Germaniei, constată că în țările controlate azi de Germanii, s'ar mai putea crea posibilități de existență pentru încă 100 mii. oameni. În legătură cu aceasta ar trebui observată o colaborare plănuită între state și în unele țări cum ar fi Polonia și Ungaria, o reformă agrară pentru o mai justă repartizare a pământului. În altele ar trebui introduse ameliorări ale solului și a modului de exploatare. Un schimb de vederi între institutele similare ale diferitelor state ar asigura o colaborare uniformă.

Tot în cadrele acestei instituții se studiază problema prețurilor care până acum nu a putut fi rezolvată de niciun stat în mod satisfăcător.